

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

ФАКУЛТЕТ ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

СПЕЦИАЛНОСТ ТЕОЛОГИЯ

Утвърждавам:
Декан:.....

КОМПЛЕКТ НА СТУДЕНТА

ДИСЦИПЛИНА: БИБЛЕЙСКИ ЕВРЕЙСКИ ЕЗИК

ШУМЕН
2012

К О Н С П Е К Т

за изпит по БИБЛЕЙСКИ ЕВРЕЙСКИ ЕЗИК

за специалност «Теология»,
редовно обучение

1. Увод 1.1. Общи сведения за семитските езици: 1.1.1. Етимология. 1.1.2. Деление. 1.1.3. Фонетични, морфологични и синтактични характеристики
1.2. Встъпителни данни за Библейския еврейски език: 1.2.1. Название, понятие и паметници. 1.2.2. История и развитие на Библейския еврейски език. 1.2.3. Значение на Библейския еврейски език. 1.2.4. Кратка история на староеврейската граматика и лексикография.
2. Фонетика 2.1. Азбука 2.1.1. Еврейски шрифт - произход, развитие и видове. 2.1.2. Особенности на еврейската азбука. 2.1.3. Еврейската азбука - външна форма, произношение, название и характеристика на консонантите. 2.1.4. voces memoridles / b [°] gedk [°] fatq halt [°] m, kamnaf [°] s/
2.2. Пунктуация: 2.2.1. Исторически сведения за пунктоацията: условия за правилно четене на консонантния текст в древност; matres lectionis / букви - майки на четенето/; причини наложили вокализирането на текста, пунктатори на текста; времепоява на пунктоацията; видове пунктоация. 2.2.2. Тивериадска пунктоация: 2.2.2.1. Знаци за гласни звукове: начертание, произношение, название. 2.2.2.2. Особенности при гласните звукове: literae quiescentes /почиващи букви/, scriptio plena, scriptio defectiva /пълно и непълно писане/, patah furtivum /силен патах/, акценти /meteg, silluq, rafe, atnah, sof pasuq/.
2.3. За звуковете, сричките и техните промени 2.3.1. За звуковете в еврейския език. 2.3.1.1. Деление на звуковете според артикулацията им, особености при gutturales /гърлени/. 2.3.1.2. Промяна на вокалите - причини. 2.3.1.3. Асимилация: кои букви как се асимилират, знак за асимилация. 2.3.2. За сричките в еврейския език: отворени, затворени и двойно затворени. 2.3.3. S [°] wa quiescens S [°] wa mobile - правила за различаването им, Kdjef /S [°] wa compositum/, Qames hatuf. 2.3.4. Пауза - особеност и функция на паузалните форми. 2.4. K [°] tib и Q [°] re. Произход, знаци и значение на тази текстова традиция.
3. Морфология 3.1. Структура на еврейската лексика: корен, основа и дума 3.2. Определителен член. Форми и синтактична употреба
3.3. Местоимения: 3.3.1. Лични местоимения: самостоятелни и суфиксни форми; синтактични правила за употребата им. 3.3.2. Показателни местоимения: форми, правила за употреба и синтактични особености. 3.3.3. Въпросителни местоимения: форми, правила за употреба и синтактични особености.

3.3.4. Относително местоимение: форма, правила за употреба и синтактични особености.
3.4. Числителни имена /бройни и редни/
3.5. Имена
3.5.1. Род на имената: окончания за множествено и двойствено число, синтактични особености.
3.5.1.3. Падеж на имената. Белези на падежите: окончания, предлози, nota accusativi.
3.5.1.4. Статус на имената: status absolutus i status constructus /характерни окончания, идеи и превод/
3.5.2. Прилагателни имена. Образуване на сравнителна и превъзходна степен.
3.6. Частици:
3.6.1. Наречия.
3.6.2. Отрицания
3.6.3. Въпросителни частици
3.6.4. Предлози: самостоятелна форма /prepositiones/ и предлози-представки /praepositiones praefixae/; специфика на предлозите b ^e , k ^e , l ^e , min.
3.7. Глагол:
3.7.1. Специфика на еврейския глагол: основни форми, структура на глаголната форма /радикали - radices/, видоизменения /спрежения-species/, наклонения, времена и деление на глаголите /силни и слаби/.
3.7.2. Правилни глаголи. Видоизменения:
3.7.2.1. Qal- форми за perfectum i imperfectum с наклоненията му; infinitivus и participium - синтактични особености.
3.7.2.2. Образуване и значение на производни глаголни видоизменения: nifal, piel-pual, hifil-hofal и hitfael.
3.7.3. Общи сведения за неправилните глаголи /най-вече verba gutturalia/.
4. Синтаксис
4.1. Употреба на определителния член
4.2. Определение и приложение
4.3. Consecutio temporum
4.4. Waw consecutivum, waw copulativum.
4.5. Видове изречения:
4.5.1. именни и глаголни изречения.
4.5.2. подчинени изречения.
5. Граматичен и семантичен анализ на библейски текстове
5.1. Превод, морфологичен и синтактичен разбор на подбрани текстове от еврейската Библия (наративен и поетичен жанр)
5.2. Работа с непознат еврейски текст с прилагане на граматичния материал и опит за превод на отделни пасажии на базата на усвоената лексика.

IV. Литература:

Гриликес Л., Практический курс древнееврейского языка Ветхого Завета. М., 1996 (<http://www.bible-mda.ru/e-books/e-books.html> Гебраистика)

Лямбдин Т. О. Учебник древнееврейского языка. М., 1998.

Гезениус, В. Еврейская грамматика. СПб., 1874. (<http://www.bible-mda.ru/e-books/e-books.html> Гебраистика)

Троицкий, И. Г. Грамматика еврейского языка. СПб., 1908. (<http://www.bible-mda.ru/e-books/e-books.html> Гебраистика)

Пиперов, Б. Происход и развитие на еврейския шрифт. – ГБФ. Т.26, 1949.

Пиперов, Б. История, форма, произношение и наименование на гласните знаци в староеврейския език. - ГДА. Т. 1, 1951.

Дьяконов, И. Языки древней предней Азии. М., 1967.

- Гельб, И.** Опыт изучения письма (основы грамматики). М., 1982.
- Майзел, С.** Пути развития корневого фонда семитских языков. М., 1983.
- Kittel, Bonnie Pedrotti.** Biblical Hebrew: a text and workbook (Yale language series), 1989.
- Meyer, R.** Hebraeische Grammatik des biblischen Hebraeisch. Bd. I-III. Berlin, 1960-1969.
- Meyer, R.** Hebraeische Grammatik. Bd. I: Einleitung, Schrift und Lautlehre. Berlin, 1966; Bd. II: Formenlehre, Flexionstabelle. Berlin, 1969; Bd. III. Hebraeisches Textbuch. Berlin, 1960.
- Jenni, E.** Lehrbuch der hebraeischen Sprache des Alten Testaments. Basel und Frankfurt am Main, 1981.
- Krinetzki, G.** Bibelhebraisch. Passau, 1981.
- Koerner, J.** Hebraeische Studiengrammatik. Leipzig, 1990.
- Lettinga, J. P.** Grammatik des biblischen Hebraeisch. Basel, 1992.
- A Hebrew - English Bible According to the Masoretic Text and the JPS 1917 Edition.
<http://www.mechon-mamre.org/p/pt/pt0.htm>
- Francis Brown, Edward Robinson, Samuel Rolles Driver, Wilhelm Gesenius, Charles Augustus Briggs** A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament: with an appendix. 1906
<http://www.archive.org/details/ahebrewandengli00briggoo>
- Free Biblical Hebrew Lessons http://eteacherbiblical.com/free-lessons?cid=717&utm_source=activetrail&utm_medium=email&utm_campaign=BI-Newsletter_en
- Танах (תנ"ך).** Библия на иврите - Тора (Пятикнижие Моисеево), Невиим (Пророки), Ктувим (Писания) (pdf 5,49 MB)
- 1 Reading Torah for Beginners - Gen 1:1 part 1
http://www.youtube.com/watch?v=jpsOytjrJ_k&feature=related
 - 2 Reading Torah for Beginners - Gen 1:1 part 2
<http://www.youtube.com/watch?v=jJfrytORYbU&feature=related>
 - 3 Reading Torah for Beginners - Gen 1:2 part 1
<http://www.youtube.com/watch?v=bdZ7sKmREQQ&feature=related>
 - 4 Reading Torah for Beginners-Gen 1:2 part 2
<http://www.youtube.com/watch?v=8DBFt7rWQWQ&feature=related>
 - 5 Reading Torah for Beginners - Gen 1:3
<http://www.youtube.com/watch?v=ThXbgPha6-w&feature=related>
 - 6 Reading Torah for Beginners - Gen 1:4
<http://www.youtube.com/watch?v=P-Xnk0Uj8rg&feature=related>
 - 7 Reading Torah for Beginners: Gen 1:5
http://www.youtube.com/watch?v=NbCi_r9gBwk&feature=related
 - 8 Torah Reading - Starting on verbs. Gen 1:6
<http://www.youtube.com/watch?v=nzMpsyJ9Ohw&feature=related>
 - 9 Torah Reading - verbs + reading of Gen 1:7
<http://www.youtube.com/watch?v=aDXVPggKuvE&feature=related>
 - 10 Torah Reading - verbs + Gen 1:8
<http://www.youtube.com/watch?v=85O0CigX88Q&feature=related>
 - 11 Torah Reading - Verbs + Gen 1:9
<http://www.youtube.com/watch?v=OtyEFyqBrek&feature=related>
 - 12 Torah Reading - Verbs + Gen 1:10
<http://www.youtube.com/watch?v=r6eFNaziYkE&feature=related>
 - 13 Torah Reading - Gen 1:11 - Verbs
<http://www.youtube.com/watch?v=XeyYMZBO1XU&feature=related>

V. Форми на самостоятелна работа

Извършване на анотации и преводи.

VI. Семестриален контрол:

Редовно присъствие на семинарни занятия.

VII. Условия за допускане до изпитна процедура

До изпит се допускат студентите, които са се справили положително с тест и са представили разработките, посочени като форма на самостоятелна работа.

VIII. Изпитна процедура. Схема/елементи, процедура на изпита, критерии за оценяване знанията и уменията на студентите, присъждане на кредити

Изпитът е устен. Състои се от три части:

1. Четене превод и анализ на разглеждан по време на учебните занятия текст, определен чрез теглен от студента билет.
2. Разработване на теоретичен въпрос от конспекта, определен чрез изтеглен от студента билет.
3. Четене на непознат текст, откриване на основни граматични единици в него и опит за превод.

IX. Критериите за оценяването на знанията, уменията и компетентностите на студентите, на оформяне на изпитната оценка, на присъждане на кредити включват:

Окончателната оценка се оформя на базата на резултатите, показани на изпита, участието на студента в упражненията и изпълнението на формите на самостоятелна работа.

Въз основа на успешно положен изпит и текущ контрол на студента се присъждат 2 кредита.

X. Принципи на формиране на оценката

Оценяване: Оценката се формира от самостоятелната работа и представянето на изпита.

Комплектът е подготвен от гл.ас. Я. Драгомирова